

Subject Area  
Music

Year: 2022  
Vol: 8 Issue: 104  
PP: 3699-3822

Arrival  
25 September 2022  
Published  
30 November 2022

Article ID Number  
65936

Article Serial Number  
20

Doi Number  
<http://dx.doi.org/10.2922/8/sss.65936>

**How to Cite This Article**  
Yücesoy, M. & Şen, Ü.S. (2022). "Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları Ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması"  
International Social Sciences Studies Journal, (e-ISSN:2587-1587) Vol:8, Issue:104; pp:3799-3822



Social Sciences Studies Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

## Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması<sup>1</sup>

### Children Games with Song And Rhymes Being Used In Education Rhythm In The Region Mardin Artuklu

Mehmet Yücesoy<sup>1</sup>  Ülkü Sevim Şen<sup>2</sup> 

<sup>1</sup> Öğretmen, Atatürk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Mezunlu, Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulu Müzik Öğretmeni, Mardin/Türkiye

<sup>2</sup> Doç.Dr., Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Erzurum/Türkiye

#### ÖZET

Araştırmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca araştırma aracılığıyla müzik öğretmenlerine, ülkemizde var olan kültürel zenginliği/çeşitliliği eğitim ortamına taşıyabilmeleri yönünde, buldukları yörenin kültürel unsurlarına müzik eğitiminde yer verebilecekleri farklı yaklaşım önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Araştırmada betimsel ve deneysel araştırma modellerinin bir arada kullanılması yönüyle karma yöntem yer verilmiştir. Araştırmanın deneysel boyutunda "Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Desen" kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Mardin Artuklu Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulunda 6. sınıfta öğrenim görmekte olan 33'ü deney, 40'ı kontrol grubu olmak üzere 73 öğrenci ve Mardin Artuklu'da yaşamakta olan 8'i erkek 2'si kadın toplam 10 görüşmeci oluşturmaktadır. Araştırma kapsamında yapılan görüşmeler doğrultusunda bu bölgede Arapça ve Kürtçe çocuk oyunları ve tekerlemelerin yaygın bir şekilde kullanıldığı, tespit edilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin 2/4 ve 4/4'lük ritmik yapıya sahip olduğu belirlenmiştir. Araştırmada uygulanan başarı testi ile kontrol ve deney gruplarının ön test ve son test puan düzeyleri tespit edilip her iki grupta yer alan öğrencilerin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu görülmüştür. Deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna varılmıştır. Deneysel sürecin sonunda öğrenciler tarafından ders sürecinin beğenildiği, derse sevecek katılım sağladıkları ve yöre kültürüne ait oyun ve tekerleme öğrenmenin ilgi ile karşılandığı sonucuna ulaşılmıştır.

**Anahtar Kelimeler:** Mardin, Çocuk oyunu, Tekerleme, Ritim eğitimi, Kazanımlar.

#### ABSTRACT

In the study, it was aimed to examine the effects of musical children's games and nursery rhymes belonging to the Mardin Artuklu region on rhythm education. In addition, through the research, it is aimed to present different approaches to music teachers in order to bring the cultural richness/diversity existing in our country to the educational environment, in which they can include the cultural elements of their region in music education. In the research, mixed method was used in terms of using descriptive and experimental research models together. In the experimental dimension of the research, "Pre-Test-Post-Test Control Group Design" was used. The study group of the research consisted of 73 students, 33 of whom were in the experimental group and 40 of them in the control group, who were studying at the 6th grade at Mardin Artuklu Martry Pilot Lieutenant Ayfer Gök Secondary School in the 2021-2022 academic year, and 10 interviewees in total, 8 male and 2 female living in the Artuklu district of Mardin. In line with the interviews made within the scope of the research, it has been determined that Arabic and Kurdish children's games and nursery rhymes are widely used in this region, and the determined musical children's games and nursery rhymes have 2/4 and 4/4 rhythmic structures. With the achievement test applied in the research, the pretest and posttest score levels of the control and experimental groups were determined, and it was observed that there was a statistically significant difference between the pretest and posttest scores of the students in both groups in favor of the posttest compared to the pretest. Experimental group students showed a more successful appearance in the post-test in achievement test achievements compared to the control group students, and it was concluded that the inclusion of musical children's games and nursery rhymes from the Mardin Artuklu region in the rhythm education had a positive effect on the success of the experimental group students. At the end of the experimental process, it was concluded that the students liked the lesson process, they participated in the lesson with pleasure, and learning the games and nursery rhymes belonging to the local culture was met with interest.

**Keywords:** Mardin, Children's games, Rhyme, Rhythm education, Achievements.

## 1. GİRİŞ

Sosyal bir canlı olarak insanın yaşamını sürdürebilmesi için çevresi ile sağlıklı iletişim kurması gerekir. Bireyin hem sosyal uyumu hem de kişilik gelişimi açısından, ilk yaşantılar edindiği "çocukluk dönemi" oldukça önemlidir. Bu dönemde aktarılan bilgi, beceri ve değerler, kişinin ilerleyen yıllardaki yaşantılarını şekillendirmede etkin rol oynamaktadır. Çocuğun yaşamında oyunun ayrı bir yeri ve önemi vardır. Çocuk, oyun aracılığıyla akranlarıyla

<sup>1</sup> Bu çalışma Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN danışmanlığında, Mehmet YÜCESOY tarafından yapılan "Mardin Artuklu Yöresine Ait Müzikli Çocuk Oyunları ve Tekerlemelerin Ritim Eğitiminde Kullanılması" adlı yüksek lisans tezinden oluşturulmuştur.

birlikte yardımlaşma, kazanma-kaybetme, birliktelik duygularının yanı sıra yaratıcı, yansıtıcı, eleştirel düşünme becerilerini de kazanmaktadır. Oyunun çocuğa, “bireysel olarak paylaşma duygusunu öne çıkarma, düşünme ve çözüm üretmeye odaklı hâle getirme yönleriyle” katkılar sağladığı bilinmektedir (Gökşen, 2014). Oyun aracılığı ile çocuğun görsel, işitsel, zihinsel ve fiziksel olarak birçok becerisinin geliştiği belirtilmektedir (Aktaş-Arnas, 2017; Budak, 2016). Günümüzde yapılan birçok araştırma oyun yoluyla çocukların “yaratıcılıklarının geliştiğini, sosyal, bilişsel, duygusal yönden gelişimlerine katkı sağladığını, dil ve okuma yazma becerilerini geliştirmeye yardımcı olduğunu” ortaya koymaktadır (Girmen, 2012; Onur & Güney, 2004; Özer vd., 2006).

Çocuk oyun oynarken, oyun içerisinde saymaca, tekerleme, ebe seçimi, kuralların belirlenmesi gibi bir dizi ritüel gerçekleştirmektedir. Oyunu oluşturan temel öğelerin başında oyuna hazırlayıcı veya oyunun önemli bir kısmını oluşturan tekerleme, sayışmacalar gelmektedir. “Hemen her oyunun içerisinde bulunabilen tekerleme ve sayışmacalar kafiyeli bir dille, anlamlı anlamsız kelimelerin peş peşe söylenmesi yönüyle” bilinmektedir (Ukay, 2020, s. 36). Tekerlemeler, kelime tekrarı, kafiye ve çeşitli ses oyunlarını içerisinde barındırmakla birlikte aynı zamanda ritmik bir yapıya da sahiptir. Bu yönleriyle tekerlemeler genellikle çocukların ilgisini çekmektedir. “Seslerin dizilişindeki söyleme gücü nedeniyle tekerlemelerin, tekrar tekrar söylenmesi bazı harflerin telaffuzunun düzeltilmesine yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda tekerlemeler, bireyin konuşmada sesini doğru ve etkili; anatomik ve fizyolojik yapısına uygun, dil ve müzik özellikleriyle uyumlu olarak kullanmasında da etkin rol üstlenmektedir” (Gökkaya, 2008; Toker vd., 2018). Gerek okul içi gerek okul dışı ortamlarda tekerlemelerin konuşmaya ve akıcı okumaya yönelik olumlu yönde bir katkı sağladığı söylenebilir (Gülce-Özkaya, 2012; Şentürk, 2008; Yılmaz-Alkan, 2019). İçindeki kafiye ve ritmik yapı gibi özellikleri bakımından tekerleme ve sayışmacalar müzik eğitiminde de önemli bir kaynak teşkil etmektedir (Akgül-Bariş & Ece, 2015; Akpınar, 2010; Koğa-Demirbacak, 2019). Müziği oluşturan temel yapılardan birisi de ritimdir. Sağlıklı işitme yetisine sahip her birey için ritim algısı zamanla geliştirilebilmektedir. Çocukluk döneminde yaygın bir şekilde kullanılan tekerleme ve müzikli çocuk oyunları ritmik yapısından dolayı çocukların ritim eğitiminde etkili bir araç olarak düşünülebilir (Gökmen, 2016; Korkmaz, 2019).

Otacıoğlu (2005) müzik eğitiminin “yalnızca bireyin gelişimi için önem taşımadığını, aynı zamanda bir kültür unsuru olarak da ortaya çıktığını, toplumların kendilerine öz yapıları, geçmişi, geleceği ve etkilenmiş olduğu diğer tüm öğelerle aynı toplumun kültürel yapısını meydana getirdiğini” vurgulamaktadır (s. 2). Eğitimde kültürel öğelere yer verilmesiyle aktarılabilecek bilgi, değer, tutum ve davranışların daha anlaşılır, etkili ve kalıcı olabileceği düşünülmektedir (Esen, 2008; Erdal, 2019; Özden-Gürbüz, 2016; Savaş & Gülüm, 2014; Tören, 2011). Müzik eğitiminde de kültürel zenginliklerden faydalanılmasıyla, öğrenciler açısından eğitim öğretim ortamının ilgi çekici hâle gelmesine, daha kalıcı yaşantılar edinmelerine ve kültürün yeni nesillere aktarımına imkân sağlanmaktadır.

Türkiye'nin çok-kültürlü yapısı da yerel kültür unsurlarının eğitimde kullanılması bakımından çok çeşitli olanaklar sunmaktadır. Sinagatullin (2003) çok-kültürlü eğitimin, “bireye empati kurma, karşısındakine saygı gösterme ve hoşgörü gibi değerlerin de aktarılmasını hedeflediğinden” bahsetmektedir (s. 83). Dini ve etnik yapı açısından farklılıkları bir arada tutan bir şehir görünümüne sahip Mardin çok-kültürlülük bakımından birçok topluluğa ev sahipliği yapması yönüyle önemli bir kültür merkezi durumundadır (Mak, 2017).

## 2. ARAŞTIRMANIN PROBLEM DURUMU

Araştırmanın problem durumu belirlenirken, Mardin Artuklu yöresinin kültürel çeşitlilik ve zenginlikleri göz önüne alınmış, yöreye ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanılarak etkililiğinin incelenmesinin, kültürel çeşitliliğin eğitim alanına aktarılmasına, sözlü kültür ürünlerinin korunarak, devamlılığının sağlanabilmesine katkı sunacağı düşünülmüştür. Araştırmanın problem cümlesi “Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine katkısı var mıdır?” şeklinde oluşturulmuş bu problem doğrultusunda aşağıda yer verilen sorulara cevap aranmıştır;

- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemeler nelerdir?
- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı nasıldır?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları ne düzeydedir?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları ne düzeydedir?
- ✓ Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- ✓ Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?

### 3. ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu araştırmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimindeki etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır. Ayrıca bu araştırmayla müzik öğretmenlerine, ülkemizde var olan kültürel zenginliği/çeşitliliği eğitim ortamına taşıyabilmeleri yönünde, buldukları yörenin kültürel unsurlarına müzik eğitiminde yer verebilecekleri farklı yaklaşım önerileri sunulması amaçlanmaktadır. Bu araştırma Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin tespit edilerek ritim kalıplarının oluşturulması, ritim eğitimindeki etkilerinin ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

### 4. ARAŞTIRMA YÖNTEMİ

Bu araştırmada betimsel ve deneysel araştırma modeli bir arada kullanılmıştır. Araştırmanın deneysel boyutunda “Ön Test-Son Test Kontrol Gruplu Desen” kullanılmıştır.

#### 4.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Mardin Artuklu Şehit Pilot Teğmen Ayfer Gök Ortaokulunda 6. sınıfta öğrenim görmekte olan (33 deney, 40 kontrol grubu olmak üzere) 73 öğrenci ve Mardin Artuklu’da yaşamakta olan (8’i erkek 2’si kadın olmak üzere) toplam 10 görüşmeci oluşturmaktadır. Görüşme yapılan katılımcılara ait bilgiler Tablo 1’de yer almaktadır.

Tablo 1. Görüşme Yapılan Kişilerin Demografik Bilgileri

Görüşmeci	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Meslek
G.E.1	Erkek	72	Lise	Emekli
G.K.1	Kadın	66	Lise	Emekli
G.E.2	Erkek	40	Üniversite	Öğretim Görevlisi
G.E.3	Erkek	46	Üniversite	Öğretmen
G.E.4	Erkek	67	Üniversite	Emekli
G.E.5	Erkek	69	Lise	Esnaf
G.E.6	Erkek	46	Üniversite	Öğretmen
G.E.7	Erkek	43	Üniversite	Öğretmen
G.E.8	Erkek	32	Üniversite	Öğretmen
G.K.2	Kadın	66	Lise	Emekli

Araştırmanın ilk basamağında görüşmecilerle yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla yüz yüze görüşme gerçekleştirilmiştir. Belirlenen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim kalıpları oluşturulmuş ve 6 haftalık deney süreci planlanmıştır. Deney sürecine başlanmadan önce araştırmacılar tarafından hazırlanan başarı testi uzman görüşlerine sunulmuştur. Başarı testine son şekli verildikten sonra araştırmada yer alacak öğrencilere çalışmanın amacı ve içeriği hakkında bilgi verilmiş, deney ve kontrol grubuna ön test uygulaması yapılmıştır. Belirlenen gruplara 6 haftalık bir uygulama süreci planlanmış, deney grubuna Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin yer aldığı 6 haftalık bir ders süreci uygulanırken, kontrol grubuna ise aynı süre içerisinde geleneksel öğretim temelli ders işlenmiştir. 6 haftalık süreç sonunda öğrencilere ritim algıları konusunda son test uygulanmıştır. Araştırma prosedürü Atatürk Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu, Eğitim Bilimleri Birim Etik Kurulu’nun 24.02.2022 tarihli ve 03/03 sayılı kararı ile onaylanmıştır.

### 5. BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemeler nelerdir?” sorusuna ilişkin olarak katılımcıların vermiş oldukları cevaplar şöyledir:

“Ka ka la tka”, “hedre bedre”, “hırka bırka”, “şilley billey” bu ve buna benzer oyunlar ve şarkılar yer almaktadır. Bazı oyunların başında sayışmacalar, şarkılar ve tekerlemeler söylenirken bazılarında oyunu oynarken söylenir (G.E.1).

“Nuri attı iki taş”, “kezi mezi”, “hedre bedre”, “şilley billey”, “mine mine minete” şu an aklıma gelenler bunlar (G.K.1).

“Bilindik genel geçer oyunlar tekerlemeler vardı. Yakalamaca, top oyunları, bezirgân başı gibi oyunlar oynanırdı. Geleneksel açıdan “hedre bedre” oyunu daha çok akrabalar arasında oynanırdı” (G.E.2).

“Kültürün bir gereği olarak buğdayları tarlada aldıktan sonra ağustos eylül arası buğdayı kaynatıp kurutup ve ardından dövmesi gerçekleşirdi. Taşın oyuk kısmında herkes sırayla bulguru döver. Bulguru döverken de “hev ha maye” ya da “hav ha maye” gibi tohum ve bulgur ile ilgili tekerlemeyi söyledik” (G.E.3).

“Hedre bedre vardı. Oyunu başlatan hedre bedre’yi her hece bir bacağa gelecek şekilde sesli şarkı olarak söyler, okumanın son hecesi kimin bacağına gelirse, o bacağına içeri doğru dar açılı olacak şekilde çeker. Diğer bacağı

oyunda devam kalır. Oyuncuların tümünden uzatılmış bir tek bacak kalıncaya kadar devam eder. Tek bacağı açık kalan cezalandırılır. Cezalandırma şöyle yapılır: O kişinin bacağı havaya kaldırılıp hafifçe yere vurulur. Bu iş yapılıncı makamlı şu şarkı söylenir: “heşriyyê heşriyyê heşriyyê bêhvediyî”, sonra bütün ayaklar yerde sürülerek birbirine hareketli olarak nara atarak gülüşerek birbirine vurulur. Tabii birbirini acıtmadan. Bu oyunlar Arapça oynanılmaktadır, bunların Türkçeye çevrilmesi kafiyeye açısından uyumsuzluklar oluşturur. “amma Hasan” her oyuncu bir diğer oyuncunun elini üst tarafını işaret ve orta parmağı ile kısıtararak tutmaya çalışır ve tekerlemeyi söylemeye başlar. Tekerleme söylenirken “amma Hasan darap hacer/beynil sıcar/ferrul hamem/bakel hacel/tallik kide/tallik kide/la marayt ehhet/ huş inip/huş huş huş” der demez “pırrr” sesi ile iki oyuncu birbirini ürkütmeye çalışır. Genelde iki kişi ile oynanmaktadır. “hırka bırka” “hırka bırka/tisbeh fil may/av nav pıfff” oynanışı seçilen kişinin haberi olmadan göbeğinin altından başlanıp işaret parmak ile orta parmak ile yürünür gibi yukarı doğru çıkarılır. Bu esnada her parmakla adım atıldığında ilgili şarkı hecelenerek söylenir. Sonra çocuğun zihni dağılıp, gülünce pıfff... denir. Çocuk gıdıklanır ve hep beraber gülünür. “rikuptu fiddip” bu bir tekerlemedir. “ennzel ficcib/erkeb iddib/vekilzibdi mittaka” amaç sürekli ve hızlanarak söylendiğinde yaşanan dil sürçmelerini tespit etmek. Dil sürçmesi yaşanınca kendi aralarında komik bir an yaşıyor. “kaa kaa le tıka” “kaâ kaâ le tıkaâ/İmmik ve bûk ficcebel/Yeklün ihbeyz u leben/Ebûk idik tambora/İmmik thşi sannora. Aslında tekerlemenin başında yer alan “ka” sesi bir kartal veya akbaba sesini andırmak için söylenmektedir” (G.E.4).

“Amma Hasan, “hacencele”, “ka ka la tıka” şu an bunlar aklımda” (G.E.5).

“Hemen hemen her yerde oynanan oyunlar oynardık. Oynadığımız oyunlarda tekerleme ve şarkılar pek yer almıyordu. Arapça açısından oynadığımız oyunlar vardı ama şu an pek aklıma gelmemekte. Kürtçe olarak “hav ha maye” vardı. Büyüklerimiz taşlardan oyulmuş çukurlarda bulgur döverken farklı ritimlerle o işi icra ettiklerini hatırlıyorum. O işi yaparken bu ritmik yapının insana güç enerji verdiği gözlemleniyordu. Sözü olmayan ama ritmi olan bazı durumlar vardı. İç ses veya nefes alıp vermeyi sesli bir şekilde yaparken bunlar gerçekleşiyordu. Sustukları zaman sanki enerjilerinin daha azaldığını hatırlıyorum (G.E.6).

“Çocuk oyunları ise “ırğayat” (misket) adlı oyunu oynardık. Tekerlemeli sayışmalı oyunlar vardı. Bunlardan biri “oyna dibbe” vardı. Tek ayak üzerinde oynanan bir oyundur. “hedre bedre”, “hacencele”, “amma Hasan” tabii günümüzde biraz melodileştirilerek popülerlik kazandırmak için farklı şekilde söylenen “ka ka la tıka” vardı” (G.E.7).

“Günümüzde biraz daha popüler olan “ka ka la tıka” var. “meğni acuze” Türkçe tekerlemeler de söylenirdi” (G.E.8).

“Oynadığımız oyunların başında ebe seçiminde ya da müstakil biçimde tekerleme ile oynanan oyunlar vardı bunlardan biri “hedre bedre”, “hecencele” vardı” (G.K.2).

Katılımcıların görüşleri incelendiğinde Mardin Artuklu yöresinde Arapça ve Kürtçe çocuk oyunları ve tekerlemelerin daha yaygın bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Katılımcılardan “ka ka la tıka” beş kişi, “enzel ficcip/rikuptu fid dip” bir kişi, “he mav haye” iki kişi, “hırka bırka” iki kişi “hacencele bacencele” üç kişi, oyunlardan ise “amma Hasan” üç kişi ve “hedre bedre” altı kişi tarafından belirtilmiştir. Tespit edilen tekerleme ve oyunlara araştırmanın deneysel sürecinde yer verilmesi kararlaştırılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı nasıldır?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Şekil 1-8’de yer almaktadır. Yapılan görüşmeler neticesinde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyun ve tekerlemelerinden ritim eğitimde uygulanabilecek olan müzikli çocuk oyun ve tekerlemelerin ritmik kalıbı belirlenmiştir.

## Ka Ka La Tıka



Şekil 1. Ka Ka La Tıka

“Ka ka la tka” Mardin Artuklu yöresinde çocuklar arasında yaygın bir şekilde seslendirilen tekerlemedir. Yazın damlara çıkan çocukların havada gördükleri kartal, atmaca, kırlangıç, güvercin veya şahinleri gördükleri zaman söyledikleri tekerlemedir.

## Enzel Ficcip



Şekil 2. Enzel Ficcip

## Rikuptı Fid Dip



Şekil 3. Rikuptı Fid Dip

Görüşme yapılan kişilerin farklı şekilde söylemesinden kaynaklı “rikuptı fid dip” veya “enzel ficcip” hâlinde iki şekilde yer verilmiştir. Bu tekerlemenin özellikle görüşme yapılan kişilerin çocukluk zamanlarında yaygın bir şekilde kullanıldığı tespit edilmiştir. Tekerlemenin kademeli bir şekilde hızlı söylenmesi en önemli özelliğidir. Tekerleme hızlı söylendiğinde yaşanan dil sürçmeleri çocuklar tarafında eğlenceli bulunmaktadır.

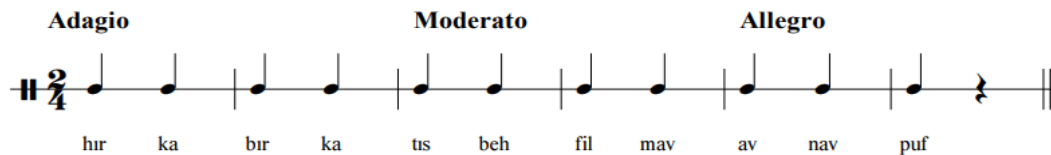
## He Mav Haye



Şekil 4. He Mav Haye

“He mav haye” buğday hasadından sonra bulgur döverken söylenen bir tekerlemedir.

## Hırka Bırka



Şekil 5. Hırka Bırka

“Hırka bırka” adlı tekerleme genelde küçük yaş grubunda yer alan çocuklar veya bebeklere söylenen oyunlu bir tekerlemedir. Tekerlemeyi söyleyen kişi her heceye denk gelecek şekilde orta ve işaret parmağını hareket ettirir. Tekerlemeyi söyleyen kişi giderek hızlandıkça karşıda yer alan çocuğu gıdıklaması ile sonuçlanır.

## Amma Hasan

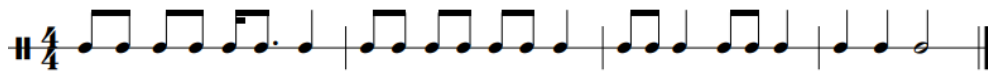


Am ma ha san dar el ha cer bey nil sı car fer rul he mem be kal ha cer pır

Şekil 6. Amma Hasan

“Amma Hasan” görüşme yapılan kişilerin çocukluk zamanında kendi aralarında yaygın bir şekilde söyledikleri tekerlemelerdendir.

## Hedre Bedre



Hed re bed re mı nis sem i rud lu ar ba is men hit ı cır ır fa cır ya og lan

Şekil 7. Hedre Bedre

“Hedre bedre” oyun içerisinde söylenen bir tekerlemedir. Bir araya gelen çocuklar ayak ve ellerini ortaya koyar. Tekerleme söylenirken her hece ortada yer alan ayak ve ellere denk gelecek şekilde söylenir. Tekerleme sonuna denk gelen kişinin eli veya ayağı ortadan çekilir. Bu durum en son kişinin eli veya ayağı kalana kadar devam eder ve en son kalan kişiye çocukların belirlediği bir ceza verilir. Bazen bu ceza esnasında “Heşriyyê heşriyyê heşriyyê bêhvediyyê” sözleri bir ağızdan söylenir.

## Hacencele Bacencele



Ha cen ce le ba cen ce le Ta rık tu ro bı mit ra ka Ter te yev ne bı it tu ro



He la ge ra sa ba ki ye Vey la vey la hi ha tey to Ba bın ne ku rıp ten nu re Sa ka se ker ka se

Şekil 8. Hacencele Bacencele

“Hacencele bacencele” daha çok küçük yaş gruplarında söylenen bir tekerlemedir. Evde dört beş çocuk bir araya gelip elini bir diğerrinin üstüne koyarak tekerleme söylenir. Tekerleme sonunda herkes elini kaldırır.

Araştırmada yer verilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin 2/4 veya 4/4'lük ritmik yapıya sahip olduğu görülmektedir. Yöreyle ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik açıdan basit bir yapıda olması kolayca öğrenmeye imkân vermektedir. Parça içerisinde çoğunlukla 4'lük, 8'lik ve 16'lık notalar yer alsa da 2'lik ve noktalı notalar da yer almaktadır. Tartımsal açıdan notalar incelendiğinde eserlerin çoğunda dörtlük nota, iki sekizlik nota, bir sekizlik ve iki onaltılık nota, iki onaltılık nota ve bir sekizlik nota, dört onaltılık tartım kalıplarının kullanıldığı görülmektedir. Öte yandan bazı eserlerde “Üçleme” gibi farklı tartım kalıplarına da yer verilmektedir. Genel olarak baktığımızda tartımsal açıdan zengin bir çeşitliliğin olduğu görülmektedir. Yapılan görüşmelerde kaynak kişilerin melodik açıdan herhangi bir kuralı belirtmeden söylemeleri bu eserlerin ses genişliğinin olmadığını, ezgisel açıdan tek düze olduğunu göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Deney ve kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlara Tablo 2 ve 3'te yer verilmiştir.

Tablo 2. Deneysel Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Test Maddeleri	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	20	60.6	13	39.4	6	18.2	27	81.8
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	26	78.8	7	21.2	8	24.2	25	75.8
3- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	8	24.2	25	75.8
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	14	42.4	19	57.6	7	21.2	26	78.8
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	2	6.1	31	93.9
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	30	90.9	3	9.1	10	30.3	23	69.7
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	21	63.6	12	36.4	8	24.2	25	75.8
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	15	45.5	18	54.5	4	12.1	29	87.9
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	27	81.8	6	18.2	12	36.4	21	63.6
10- Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir?	24	72.7	9	27.3	19	57.6	14	42.4
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	26	78.8	7	21.2	15	45.5	18	54.5
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	25	75.8	8	24.2	6	18.2	27	81.8
13- "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	23	69.7	10	30.3	15	45.5	18	54.5
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	16	48.5	17	51.5	7	21.2	26	78.8
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	25	75.8	8	24.2	7	21.2	26	78.8
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	23	69.7	10	30.3	14	42.4	19	57.6
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	19	57.6	14	42.4	5	15.2	28	84.8
18- Aşağıdakilerden hangisi vurmali çalgıdır?	3	9.1	30	90.9	0	0	33	100.0
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	23	69.7	10	30.3	13	39.4	20	60.6
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	27	81.8	6	18.2	10	30.3	23	69.7
Toplam/Ortalama	419	63.49	241	36.51	176	26.67	484	73.33

Tablo 2 incelendiğinde deney grubunu oluşturan toplam 33 öğrenciden; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? (*madde 1*) sorusuna ön testte 20'sinin %60.6 oranla yanlış, 13'ünün %39.4 oranla doğru ve son testte 6'sinin %18.2 oranla yanlış, 27'sinin %81.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 2*) sorusuna ön testte 26'sinin %78.8 oranla yanlış, 7'sinin %21.2 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 3*) sorusuna ön testte 16'sinin %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? (*madde 4*) sorusuna ön testte 14'ünün %42.4 oranla yanlış, 19'unun %57.6 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sinin %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? (*madde 5*) sorusuna ön testte 16'sinin %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 2'sinin %6.1 oranla yanlış, 31'inin %93.9 oranla doğru cevap verdiği;

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 6*) sorusuna ön testte 30'unun %90.9 oranla yanlış, 3'ünün %9.1 oranla doğru ve son testte 10'unun %30.3 oranla yanlış, 23'ünün %69.7 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur? (*madde 7*) sorusuna ön testte 21'inin %63.6 oranla yanlış, 12'sinin %36.4 oranla doğru ve son testte 8'inin %24.2 oranla yanlış, 25'inin %75.8 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 8*) sorusuna ön testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru ve son testte 4'ünün %12.1 oranla yanlış, 29'unun %87.9 oranla doğru cevap verdiği;

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 9*) sorusuna ön testte 27'sinin %81.8 oranla yanlış, 6'sinin %18.2 oranla doğru ve son testte 12'sinin %36.4 oranla yanlış, 21'inin %63.6 oranla doğru cevap verdiği;

Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? (*madde 10*) sorusuna ön testte 24'ünün %72.7 oranla yanlış, 9'unun %27.3 oranla doğru ve son testte 19'unun %57.6 oranla yanlış, 14'ünün %42.4 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? (*madde 11*) sorusuna ön testte 26'sinin %78.8 oranla yanlış, 7'sinin %21.2 oranla doğru ve son testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? (*madde 12*) sorusuna ön testte 25'inin %75.8 oranla yanlış, 8'inin %24.2 oranla doğru ve son testte 6'sinin %18.2 oranla yanlış, 27'sinin %81.8 oranla doğru cevap verdiği;

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 13*) sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 15'inin %45.5 oranla yanlış, 18'inin %54.5 oranla doğru cevap verdiği;

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 14*) sorusuna ön testte 16'sının %48.5 oranla yanlış, 17'sinin %51.5 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sinin %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? (*madde 15*) sorusuna ön testte 25'inin %75.8 oranla yanlış, 8'inin %24.2 oranla doğru ve son testte 7'sinin %21.2 oranla yanlış, 26'sinin %78.8 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 16*) sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 14'ünün %42.4 oranla yanlış, 19'unun %57.6 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 17*) sorusuna ön testte 19'unun %57.6 oranla yanlış, 14'ünün %42.4 oranla doğru ve son testte 5'inin %15.2 oranla yanlış, 28'inin %84.8 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi vürmalı çalgıdır? (*madde 18*) sorusuna ön testte 3'ünün %9.1 oranla yanlış, 30'unun %90.9 oranla doğru ve son testte 0'ının %0 oranla yanlış, 33'ünün %100.0 oranla doğru cevap verdiği;

"Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 19*) sorusuna ön testte 23'ünün %69.7 oranla yanlış, 10'unun %30.3 oranla doğru ve son testte 13'ünün %39.4 oranla yanlış, 20'sinin %60.6 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 20*) sorusuna ön testte 27'sinin %81.8 oranla yanlış, 6'sinin %18.2 oranla doğru ve son testte 10'unun %30.3 oranla yanlış, 23'ünün %69.7 oranla doğru cevap verdiği görülmektedir.

Uygulanan başarı testi genel ortalama düzeyine bakıldığında, deney grubu öğrencilerinin ön testte toplam 20 soruya %63.49 oranla yanlış cevap verdikleri, %36.51 oranla doğru cevapladıkları görülürken, son testte ise %26.67 oranla yanlış cevap verirken %73.33 oranla doğru cevap verdikleri görülmüştür.

Tablo 3. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Test Maddeleri	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	17	42.5	23	57.5	4	10.0	36	90.0
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	30	75.0	10	25.0	17	42.5	23	57.5
3- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	19	47.5	21	52.5	13	32.5	27	67.5
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	24	60.0	16	40.0	22	55.0	18	45.0
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	7	17.5	33	82.5	2	5.0	38	95.0
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	33	82.5	7	17.5	14	35.0	26	65.0
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	26	65.0	14	35.0	17	42.5	23	57.5
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	17	42.5	23	57.5	7	17.5	33	82.5
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	26	65.0	14	35.0	25	62.5	15	37.5
10- Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer	28	70.0	12	30.0	28	70.0	12	30.0



verilmektedir?								
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	28	70.0	12	30.0	25	62.5	15	37.5
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	26	65.0	14	35.0	14	35.0	26	65.0
13- "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	28	70.0	12	30.0	24	60.0	16	40.0
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	14	35.0	26	65.0	4	10.0	36	90.0
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	31	77.5	9	22.5	22	55.0	18	45.0
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	22	55.0	18	45.0	14	35.0	26	65.0
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	20	50.0	20	50.0	3	7.5	37	92.5
18- Aşağıdakilerden hangisi vurmali çalgıdır?	2	5.0	38	95.0	3	7.5	37	92.5
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	25	62.5	15	37.5	23	57.5	17	42.5
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	24	60.0	16	40.0	21	52.5	19	47.5
Toplam/Ortalama	447	55.875	353	44.125	302	37.75	498	62.25

Tablo 3 incelendiğinde kontrol grubunu oluşturan toplam 40 öğrenciden; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? (*madde 1*) sorusuna ön testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru ve son testte 4'ünün %10.0 oranla yanlış, 36'sının %90.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 2*) sorusuna ön testte 30'unun %75.0 oranla yanlış, 10'unun %25.0 oranla doğru ve son testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 3*) sorusuna ön testte 19'unun %47.5 oranla yanlış, 21'inin %52.5 oranla doğru ve son testte 13'ünün %32.5 oranla yanlış, 27'sinin %67.5 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? (*madde 4*) sorusuna ön testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru ve son testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru cevap verdiği;

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? (*madde 5*) sorusuna ön testte 7'sinin %17.5 oranla yanlış, 33'ünün %82.5 oranla doğru ve son testte 2'sinin %5.0 oranla yanlış, 38'inin %95.0 oranla doğru cevap verdiği;

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 6*) sorusuna ön testte 33'ünün %82.5 oranla yanlış, 7'sinin %17.5 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur? (*madde 7*) sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 8*) sorusuna ön testte 17'sinin %42.5 oranla yanlış, 23'ünün %57.5 oranla doğru ve son testte 7'sinin %17.5 oranla yanlış, 33'ünün %82.5 oranla doğru cevap verdiği;

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 9*) sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru cevap verdiği;

Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? (*madde 10*) sorusuna ön testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? (*madde 11*) sorusuna ön testte oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? (*madde 12*) sorusuna ön testte 26'sının %65.0 oranla yanlış, 14'ünün %35.0 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 13*) sorusuna ön testte 28'inin %70.0 oranla yanlış, 12'sinin %30.0 oranla doğru ve son testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru cevap verdiği;

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 14) sorusuna ön testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru ve son testte 4'ünün %10.0 oranla yanlış, 36'sının %90.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? (madde 15) sorusuna ön testte 31'inin %77.5 oranla yanlış, 9'unun %22.5 oranla doğru ve son testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (madde 16) sorusuna ön testte 22'sinin %55.0 oranla yanlış, 18'inin %45.0 oranla doğru ve son testte 14'ünün %35.0 oranla yanlış, 26'sının %65.0 oranla doğru cevap verdiği;

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 17) sorusuna ön testte 20'sinin %50.0 oranla yanlış, 20'sinin %50.0 oranla doğru ve son testte 3'ünün %7.5 oranla yanlış, 37'sinin %92.5 oranla doğru cevap verdiği;

Aşağıdakilerden hangisi vurmali çalgıdır? (madde 18) sorusuna ön testte 2'sinin %5.0 oranla yanlış, 38'inin %95.0 oranla doğru ve son testte 3'ünün %7.5 oranla yanlış, 37'sinin %92.5 oranla doğru cevap verdiği;

“Allegro” hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 19) sorusuna ön testte 25'inin %62.5 oranla yanlış, 15'inin %37.5 oranla doğru ve son testte 23'ünün %57.5 oranla yanlış, 17'sinin %42.5 oranla doğru cevap verdiği;

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 20) sorusuna ön testte 24'ünün %60.0 oranla yanlış, 16'sının %40.0 oranla doğru ve son testte 21'inin %52.5 oranla yanlış, 19'unun %47.5 oranla doğru cevap verdiği görülmektedir.

Uygulanan başarı testi genel ortalama düzeyine bakıldığında, kontrol grubu öğrencilerinin ön testte toplam 20 soruya %55.875 oranla yanlış cevap verdikleri, %44.125 oranla doğru cevapladıkları görülürken, son testte ise, %37.75 oranla yanlış cevap verirken %62.25 oranla doğru cevap verdikleri görülmüştür.

Araştırmanın dördüncü alt problemi olan “Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 4-7'de yer almaktadır.

Tablo 1. Deney Grubu Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretili Sıralar Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	8.50	8.50	-3.500	.000
	Pozitif Sıra	15	8.50	127.50		
	Eşit Sıra	17				
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	2	11.50	23.00	-3.838	.000
	Pozitif Sıra	20	11.50	230.00		
	Eşit Sıra	11				
5- “İzmir-İzmir-Ankara-Van” tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-3.742	.000
	Pozitif Sıra	14	7.50	105.00		
	Eşit Sıra	19				
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	Negatif Sıra	1	11.50	11.50	-4.264	.000
	Pozitif Sıra	21	11.50	241.50		
	Eşit Sıra	11				
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	10.00	30.00	-2.982	.003
	Pozitif Sıra	16	10.00	160.00		
	Eşit Sıra	14				
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	2	8.00	16.00	-2.840	.005
	Pozitif Sıra	13	8.00	104.00		
	Eşit Sıra	18				
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	11.00	33.00	-3.273	.001
	Pozitif Sıra	18	11.00	198.00		
	Eşit Sıra	12				
11- Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur?	Negatif Sıra	5	11.00	55.00	-2.400	.016
	Pozitif Sıra	16	11.00	176.00		
	Eşit Sıra	12				
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	11.00	11.00	-4.146	.000
	Pozitif Sıra	20	11.00	220.00		
	Eşit Sıra	12				
13- “Adagio” hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	7.50	22.50	-2.138	.033
	Pozitif Sıra	11	7.50	82.50		
	Eşit Sıra	19				
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	4	9.00	36.00	-2.183	.029
	Pozitif Sıra	13	9.00	117.00		

15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Eşit Sıra	16				
	Negatif Sıra	1	10.50	10.50		
	Pozitif Sıra	19	10.50	199.50	-4.025	.000
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Eşit Sıra	13				
	Negatif Sıra	5	10.00	50.00		
	Pozitif Sıra	14	10.00	140.00	-2.065	.039
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Eşit Sıra	14				
	Negatif Sıra	1	8.50	8.50		
	Pozitif Sıra	15	8.50	127.50	-3.500	.000
19- "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Eşit Sıra	17				
	Negatif Sıra	6	11.50	69.00		
	Pozitif Sıra	16	11.50	184.00	-2.132	.033
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Eşit Sıra	11				
	Negatif Sıra	1	10.00	10.00		
	Pozitif Sıra	18	10.00	180.00	-3.900	.000
Ön Test Genel-Son Test Genel	Eşit Sıra	14				
	Negatif Sıra	1	1.00	1.00		
	Pozitif Sıra	31	17.00	527.000	-4.926	.000
	Eşit Sıra	1				

Tablo 4'te 33 kişiden oluşan deney grubunun ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? (*madde 1*) maddesinde NS=1, PS=15 ve ES=17 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=8.50 ve son test SO=8.50, son test ST=127.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.500, p=0.000<0.05$ ).

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 2*) maddesinde NS=2, PS=20 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=23.00 ve son test SO=11.50, son test ST=230.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.838, p=0.000<0.05$ ).

"İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? (*madde 5*) maddesinde NS=0, PS=14 ve ES=19 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=7.50, son test ST=105.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.742, p=0.000<0.05$ ).

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 6*) maddesinde NS=1, PS=21 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=11.50 ve son test SO=11.50, son test ST=241.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.264, p=0.000<0.05$ ).

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 7*) maddesinde NS=3, PS=16 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı)

bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=30.00 ve son test SO=10.00, son test ST=160.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.982, p=0.003<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 8) maddesinde NS=2, PS=13 ve ES=18 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.00, ön test ST=16.00 ve son test SO=8.00, son test ST=104.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.840, p=0.005<0.05$ ).

Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 9) maddesinde NS=3, PS=18 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=33.00 ve son test SO=11.00, son test ST=198.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.273, p=0.001<0.05$ ).

Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? (madde 11) maddesinde NS=5, PS=16 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=55.00 ve son test SO=11.00, son test ST=176.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.400, p=0.016<0.05$ ).

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? (madde 12) maddesinde NS=1, PS=20 ve ES=12 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.00, ön test ST=11.00 ve son test SO=11.00, son test ST=220.00) ön test'e göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.146, p=0.000<0.05$ ).

"Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 13) maddesinde NS=3, PS=11 ve ES=19 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.50, ön test ST=22.50 ve son test SO=7.50, son test ST=82.50) ön teste göre Son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.138, p=0.033<0.05$ ).

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 14) maddesinde NS=4, PS=13 ve ES=16 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=9.00, ön

test ST=36.00 ve son test SO=9.00, son test ST=117.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.183, p=0.029<0.05$ ).

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? (madde 15) maddesinde NS=1, PS=19 ve ES=13 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.50, ön test ST=10.50 ve son test SO=10.50, son test ST=199.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.025, p=0.000<0.05$ ).

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (madde 16) maddesinde NS=5, PS=14 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=50.00 ve son test SO=10.00, son test ST=140.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.065, p=0.039<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 17) maddesinde NS=1, PS=15 ve ES=17 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=8.50 ve son test SO=8.50, son test ST=127.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.500, p=0.000<0.05$ ).

“Allegro” hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 19) maddesinde NS=6, PS=16 ve ES=11 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=11.50, ön test ST=69.00 ve son test SO=11.50, son test ST=184.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.132, p=0.033<0.05$ ).

Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 20) maddesinde NS=1, PS=18 ve ES=14 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=10.00 ve son test SO=10.00, son test ST=180.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.900, p=0.000<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (madde 3), Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? (madde 4), Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? (madde 10) ve Aşağıdakilerden hangisi vurmali çalgıdır? (madde 18) maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ( $p>0.05$ ).

Başarı testi ön test-son test genel ortalama puanlarına bakıldığında ise, deney grubu öğrencilerinin NS=1, PS=31 ve ES=1 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=1.00, ön test ST=1.00 ve son test SO=17.00, son test ST=527.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.926, p=0.000<0.05$ ). Başka bir anlatımla, ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Tablo 2. Kontrol Grubu Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	P
1- Dizekte yer alan nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	10.00	30.00	-2.982	.003
	Pozitif Sıra	16	10.00	160.00		
	Eşit Sıra	21				
2- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	1	8.00	8.00	-3.357	.001
	Pozitif Sıra	14	8.00	112.00		
	Eşit Sıra	25				
6- Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir?	Negatif Sıra	3	13.00	39.00	-3.800	.000
	Pozitif Sıra	22	13.00	286.00		
	Eşit Sıra	15				
7- Dizekte yer alan 8'lik nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	5	10.00	50.00	-2.065	.039
	Pozitif Sıra	14	10.00	140.00		
	Eşit Sıra	21				
8- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	8.50	25.50	-2.500	.012
	Pozitif Sıra	13	8.50	110.50		
	Eşit Sıra	24				
12- Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-3.464	.001
	Pozitif Sıra	12	6.50	78.00		
	Eşit Sıra	28				
14- Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	3	8.50	25.50	-2.500	.012
	Pozitif Sıra	13	8.50	110.50		
	Eşit Sıra	24				
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Negatif Sıra	2	7.00	14.00	-2.496	.013
	Pozitif Sıra	11	7.00	77.00		
	Eşit Sıra	27				
16- Dizekte yer alan sus kaç vuruştur?	Negatif Sıra	3	7.50	22.50	-2.138	.033
	Pozitif Sıra	11	7.50	82.50		
	Eşit Sıra	26				
17- Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Negatif Sıra	0	.00	.00	-4.123	.000
	Pozitif Sıra	17	9.00	153.00		
	Eşit Sıra	23				
Ön Test Genel-Son Test Genel	Negatif Sıra	3	6.33	19.00	-5.117	.000
	Pozitif Sıra	35	20.63	722.00		
	Eşit Sıra	2				

Tablo 5'te 40 kişiden oluşan kontrol grubunun ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Dizekte yer alan nota kaç vuruştur? (*madde 1*) maddesinde NS=3, PS=16 ve ES=21 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=30.00 ve son test SO=10.00, son test ST=160.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.982, p=0.003<0.05$ ).

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 2*) maddesinde NS=1, PS=14 ve ES=25 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.00, ön test ST=8.00 ve son test SO=8.00, son test ST=112.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar

Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.357, p=0.001<0.05$ ).

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 6*) maddesinde NS=3, PS=22 ve ES=15 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=13.00, ön test ST=39.00 ve son test SO=13.00, son test ST=286.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.800, p=0.000<0.05$ ).

Müzik eserlerinin hızını belirlemeye yardımcı olmak üzere değişik hızlara ayarlanabilen araca ne denir? (*madde 7*) maddesinde NS=5, PS=14 ve ES=21 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=10.00, ön test ST=50.00 ve son test SO=10.00, son test ST=140.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.065, p=0.039<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıpları hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 8*) maddesinde NS=3, PS=13 ve ES=24 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=25.50 ve son test SO=8.50, son test ST=110.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.500, p=0.012<0.05$ ).

Dizekte yer alan 16'lık nota kaç vuruştur? (*madde 12*) maddesinde NS=0, PS=12 ve ES=28 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=6.50, son test ST=78.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.464, p=0.001<0.05$ ).

Gelibolu tartım kalıbının yazımı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 14*) maddesinde NS=3, PS=13 ve ES=24 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=8.50, ön test ST=25.50 ve son test SO=8.50, son test ST=110.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.500, p=0.012<0.05$ ).

Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? (*madde 15*) maddesinde NS=2, PS=11 ve ES=27 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.00, ön test ST=14.00 ve son test SO=7.00, son test ST=77.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları

arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.496$ ,  $p=0.013<0.05$ ).

Dizekte yer alan sus kaç vuruştur? (*madde 16*) maddesinde NS=3, PS=11 ve ES=26 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=7.50, ön test ST=22.50 ve son test SO=7.50, son test ST=82.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-2.138$ ,  $p=0.033<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 17*) maddesinde NS=0, PS=17 ve ES=23 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=.00, ön test ST=.00 ve son test SO=9.00, son test ST=153.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.123$ ,  $p=0.000<0.05$ ).

Ritim çizgisinde yer alan tartım kalıbı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 3*), Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? (*madde 4*), "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? (*madde 5*), Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 9*), Öncüllerde yer alan hız terimlerinin sırasıyla yavaştan çabuğa olmak üzere doğru sıralanışına hangi seçenekte yer verilmektedir? (*madde 10*), Aşağıdakilerden hangisi sekizlik sustur? (*madde 11*), "Adagio" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 13*), Aşağıdakilerden hangisi vurmali çalgıdır? (*madde 18*), "Allegro" hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 19*) ve Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 20*) maddelerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ( $p>0.05$ ).

Başarı testi ön test-son test genel ortalama puanlarına bakıldığında ise, kontrol grubu öğrencilerinin NS=3, PS=35 ve ES=2 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=6.33, ön test ST=19.00 ve son test SO=20.63, son test ST=722.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-5.117$ ,  $p=0.000<0.05$ ).

Tablo 3. Deney ve Kontrol Grubu Ön Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
5- "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir?	Deney	33	30.80	1016.50	455.500	.005
	Kontrol	40	42.11	1684.50		
20- Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Deney	33	32.64	1077.00	516.000	.045
	Kontrol	40	40.60	1624.00		
Ön Test Genel Ortalama	Deney	33	30.36	1002.00	441.000	.014
	Kontrol	40	42.48	1699.00		

Tablo 6'ya göre, 33 kişiden oluşan deney ve 40 kişiden oluşan kontrol gruplarının ön test puan farklılıklarına madde bazında bakıldığında; 5. madde ( $U=455.500$ ,  $p=.005<0.05$ ) ve 20. maddede ( $U=516.000$ ,  $p=.045<0.05$ ) ve ön test genel ortalama puanları arasında ( $U=441.000$ ,  $p=.014<0.05$ ) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, "İzmir-İzmir-Ankara-Van" tartım kalıbı aşağıdaki hangi seçenekte doğru verilmiştir? (*madde 5*) ( $SO_{Deney}=30.80$ ,  $ST_{Deney}=1016.50$  ve  $SO_{Kontrol}=42.11$ ,  $ST_{Kontrol}=1684.50$ ) ve Dizekte yer alan 2 vuruşluk notanın ismi hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 20*) ( $SO_{Deney}=32.64$ ,  $ST_{Deney}=1077.00$  ve  $SO_{Kontrol}=40.60$ ,  $ST_{Kontrol}=1624.00$ ) maddelerinde ve ön test genel ortalama puanlarında ( $SO_{Deney}=30.36$ ,  $ST_{Deney}=1002.00$  ve  $SO_{Kontrol}=42.48$ ,  $ST_{Kontrol}=1699.00$ ) kontrol grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının deney grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir



anlatımla, kontrol grubu öğrencileri deney grubu öğrencilerine göre başarı testinde ön testte daha başarılı bir görünüm sergilemektedirler.

Tablo 4. Deney ve Kontrol Grubu Son Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Başarı Testi Maddeleri	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
4- Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir?	Deney	33	43.76	1444.00	437.000	.004
	Kontrol	40	31.43	1257.00		
9- Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir?	Deney	33	42.23	1393.50	487.500	.027
	Kontrol	40	32.69	1307.50		
15- Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur?	Deney	33	43.76	1444.00	437.000	.004
	Kontrol	40	31.43	1257.00		
Son Test Genel Ortalama	Deney	33	43.38	1431.50	449.500	.019
	Kontrol	40	31.74	1269.50		

Tablo 7'ye göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının son test puan farklılıklarına madde bazında bakıldığında; 4. madde ( $U=437.000$ ,  $p=.004<.05$ ), 9. madde ( $U=487.500$ ,  $p=.027<.05$ ) ve 15. maddede ( $U=437.000$ ,  $p=.004<.05$ ) ve son test genel ortalama puanları arasında ( $U=449.500$ ,  $p=.019<.05$ ) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, Aşağıda yer alan seçeneklerden hangisi 2/4'lük ritim kalıbına uygun olarak verilmiştir? (*madde 4*) ( $SO_{Deney}=43.76$ ,  $ST_{Deney}=1444.00$  ve  $SO_{Kontrol}=31.43$ ,  $ST_{Kontrol}=1257.00$ ), Moderato hız teriminin anlamı hangi seçenekte doğru olarak verilmiştir? (*madde 9*) ( $SO_{Deney}=42.23$ ,  $ST_{Deney}=1393.50$  ve  $SO_{Kontrol}=32.69$ ,  $ST_{Kontrol}=1307.50$ ) ve Dizekte yer alan 16'lık susun değeri kaç vuruştur? (*madde 15*) ( $SO_{Deney}=43.76$ ,  $ST_{Deney}=1444.00$  ve  $SO_{Kontrol}=31.43$ ,  $ST_{Kontrol}=1257.00$ ) maddelerinde ve son test genel ortalama puanlarında ( $SO_{Deney}=43.38$ ,  $ST_{Deney}=1431.50$  ve  $SO_{Kontrol}=31.74$ ,  $ST_{Kontrol}=1269.50$ ) deney grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir anlatımla, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testinde son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Araştırmanın beşinci alt problemi olan "Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları ne düzeydedir?" sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara Tablo 8 ve 9'da yer verilmiştir.

Tablo 5. Deney Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Kazanımlar	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular ( <i>madde 9, madde 10, madde 13, madde 19</i> )	97	73.475	35	26.525	59	44.725	73	55.275
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır ( <i>madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20</i> )	419	63.49	241	36.51	176	26.67	484	73.33
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder ( <i>madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17</i> )	112	56.58	86	43.42	36	18.18	162	81.82

Tablo 8 incelendiğinde deney grubunu oluşturan toplam 33 öğrencinin; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (*madde 9, madde 10, madde 13, madde 19*) kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %73.475 oranla 97 puan ve doğru cevap puanı %26.525 oranla 35 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %44.725 oranla 59 puan ve doğru cevap puanı %55.275 oranla 73 puan olmuştur.

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (*madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20*) kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %63.49 oranla 419 puan ve doğru cevap puanı %36.51 oranla 241 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %26.67 oranla 176 puan ve doğru cevap puanı %73.33 oranla 484 puan olmuştur.

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (*madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17*) kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %56.58 oranla 112 puan ve doğru

cevap puanı %43.42 oranla 86 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %18.18 oranla 36 puan ve doğru cevap puanı %81.82 oranla 162 puan olmuştur.

Tablo 6. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test ve Son Test Puan Düzeyleri

Kazanımlar	Ön Test				Son Test			
	Yanlış		Doğru		Yanlış		Doğru	
	f	%	f	%	f	%	f	%
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	107	66.875	53	33.125	100	62.5	60	37.5
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	447	55.875	353	44.125	302	37.75	498	62.25
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	110	45.83	130	54.17	43	16.25	197	83.75

Tablo 9 incelendiğinde kontrol grubunu oluşturan toplam 40 öğrencinin; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını *uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)* kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %66.875 oranla 107 puan ve doğru cevap puanı %33.125 oranla 53 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %62.5 oranla 100 puan ve doğru cevap puanı %37.5 oranla 60 puan olmuştur.

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (*madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20*) kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %55.875 oranla 447 puan ve doğru cevap puanı %44.125 oranla 353 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %37.75 oranla 302 puan ve doğru cevap puanı %62.25 oranla 498 puan olmuştur.

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (*madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17*) kazanımında ön testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %45.83 oranla 110 puan ve doğru cevap puanı %54.17 oranla 130 puan iken, son testte toplam 20 sorudan aldığı yanlış cevap puanı %16.25 oranla 43 puan ve doğru cevap puanı %83.75 oranla 197 puan olmuştur.

Araştırmanın altıncı alt problemi olan “Deney ve Kontrol grubundaki öğrencilerin ritim eğitimine ilişkin kazanımlara göre ön test ve son test puanları arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara Tablo 10-13’te yer verilmiştir.

Tablo 7. Deney Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön test-Son test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Kazanımlar	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Negatif Sıra	4	12.13	48.50	-3.439	.001
	Pozitif Sıra	23	14.33	329.50		
	Eşit Sıra	6				
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Negatif Sıra	1	1.00	1.00	-4.926	.000
	Pozitif Sıra	31	17.00	527.00		
	Eşit Sıra	1				
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Negatif Sıra	1	3.50	3.50	-4.478	.000
	Pozitif Sıra	26	14.40	374.50		
	Eşit Sıra	6				

Tablo 10’da 33 kişiden oluşan deney grubunun ritim eğitimine ilişkin kazanımlara yönelik ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19) kazanımında NS=4, PS=23 ve ES=6 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=12.13, ön test ST=48.50 ve son test SO=14.33, son test ST=329.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney

grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-3.439, p=0.001<0.05$ ).

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20) kazanımında NS=1, PS=31 ve ES=1 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=1.00, ön test ST=1.00 ve son test SO=17.00, son test ST=527.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.926, p=0.000<0.05$ ).

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17) kazanımında NS=1, PS=26 ve ES=6 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=3.50, ön test ST=3.50 ve son test SO=14.40, son test ST=374.50) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.478, p=0.000<0.05$ ).

Başka bir anlatımla, ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin kazanımlar açısından deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Tablo 8. Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test-Son Test Farklılıklarına Yönelik Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Kazanımlar	Sıralar	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	Z	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürülük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19)	Negatif Sıra	16	18.03	288.50	-454	.650
	Pozitif Sıra	19	17.97	341.50		
	Eşit Sıra	5				
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20)	Negatif Sıra	3	6.33	19.00	-5.117	.000
	Pozitif Sıra	35	20.63	722.00		
	Eşit Sıra	2				
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17)	Negatif Sıra	3	12.33	37.00	-4.802	.000
	Pozitif Sıra	34	19.59	666.00		
	Eşit Sıra	3				

Tablo 11'de 40 kişiden oluşan kontrol grubunun ritim eğitimine ilişkin kazanımlara yönelik ön test ve son test ortalamalarının Negatif Sıralar (NS), Pozitif Sıralar (PS) ve Eşit Sıralar (ES) sonuçlarına göre; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürülük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19) kazanımında NS=16, PS=19 ve ES=5 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına denk olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=18.03, ön test ST=288.50 ve son test SO=17.97, son test ST=341.50) ön test ve son test arasında farklılık olmadığı söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olmadığı görülmektedir ( $Z=-454, p=0.650>0.05$ ).

Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20) kazanımında NS=3, PS=35 ve ES=2 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=6.33, ön test ST=19.00 ve son test SO=20.63, son test ST=722.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi

sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-5.117, p=0.000<0.05$ ).

Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (*madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17*) kazanımında NS=3, PS=34 ve ES=3 şeklindedir. Negatif sıralara (ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısı), pozitif sıralara (son test puanı yüksek olan öğrenci sayısı) ve eşit sıralara (ön test ve son test puanı eşit olan öğrenci sayısı) bakıldığında ön test puanı yüksek olan öğrenci sayısının son test puanı yüksek olan öğrenci sayısına göre daha az olduğu görülmektedir. Ön test ve son test puanlarının Sıra Ortalamaları (SO) ve Sıra Toplamları (ST) incelendiğinde (ön test SO=12.33, ön test ST=37.00 ve son test SO=19.59, son test ST=666.00) ön teste göre son test lehine farklılık olduğu söylenebilir. Yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna bakıldığında ise kontrol grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farkın olduğu görülmektedir ( $Z=-4.802, p=0.000<0.05$ ).

Tablo 9. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Ön Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Kazanımlar	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular ( <i>madde 9, madde 10, madde 13, madde 19</i> )	Deney	33	34.27	1131.00	570.000	.297
	Kontrol	40	39.25	1570.00		
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır ( <i>madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20</i> )	Deney	33	30.36	1002.00	441.000	.014
	Kontrol	40	42.48	1699.00		
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder ( <i>madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17</i> )	Deney	33	31.32	1033.50	472.500	.033
	Kontrol	40	41.69	1667.50		

Tablo 12'ye göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının ön test puan farklılıklarına kazanımlar bazında bakıldığında; Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (*madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20*) kazanımında ( $U=441.000, p=.014<.05$ ) ve Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (*madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17*) kazanımında ( $U=472.500, p=.033<.05$ ) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (*madde 9, madde 10, madde 13, madde 19*) kazanımında ise, istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık bulunmamıştır ( $U=570.000, p=.297>.05$ ).

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, "Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (*madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20*) kazanımında ( $SO_{Deney}=30.36, ST_{Deney}=1002.00$  ve  $SO_{Kontrol}=42.48, ST_{Kontrol}=1699.00$ ) ve Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (*madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17*) kazanımında ( $SO_{Deney}=31.32, ST_{Deney}=1033.50$  ve  $SO_{Kontrol}=41.69, ST_{Kontrol}=1667.50$ ) kontrol grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının deney grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Başka bir anlatımla, kontrol grubu öğrencileri deney grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında ön testte daha başarılı bir görünüm sergilemektedirler.

Tablo 10. Deney ve Kontrol Grubu Öğrencilerinin Ritim Eğitimine İlişkin Kazanımlara Göre Son Test Farklılığına Yönelik Mann-Whitney U Testi Sonuçları

Kazanımlar	Grup	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular ( <i>madde 9, madde 10, madde 13, madde 19</i> )	Deney	33	42.88	1415.00	466.000	.028
	Kontrol	40	32.15	1286.00		
Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır ( <i>madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20</i> )	Deney	33	43.38	1431.50	449.500	.019
	Kontrol	40	31.74	1269.50		
Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder ( <i>madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17</i> )	Deney	33	37.23	1228.50	652.500	.930
	Kontrol	40	36.81	1472.50		

Tablo 13'e göre, 33 kişiden oluşan Deney ve 40 kişiden oluşan Kontrol gruplarının son test puan farklılıklarına kazanımlar bazında bakıldığında; Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (*madde 9, madde 10, madde 13, madde 19*) kazanımında ( $U=466.000, p=.028<.05$ ) ve Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve

öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20) kazanımında ( $U=449.500$ ,  $p=.019<.05$ ) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir. Mü.6.C.3-Ezgilere kendi oluşturduğu ritim kalıbı ile eşlik eder (madde 3, madde 5, madde 6, madde 8, madde 14, madde 17) kazanımında ise, istatistiksel açıdan herhangi bir farklılık bulunmamıştır ( $U=652.500$ ,  $p=.930>.05$ ).

Farklılıklara göre sıra ortalamaları ve sıra toplamları incelendiğinde, Mü.6.A.5-Seslendirdiği müziklerde hız ve gürlük basamaklarını uygular (madde 9, madde 10, madde 13, madde 19) kazanımında ( $SO_{Deney}=42.88$ ,  $ST_{Deney}=1415.00$  ve  $SO_{Kontrol}=32.15$ ,  $ST_{Kontrol}=1286.00$ ) ve “Mü.6.B.1-Temel müzik yazı ve öğelerini kullanır (madde 1, madde 2, madde 3, madde 4, madde 5, madde 6, madde 7, madde 8, madde 9, madde 10, madde 11, madde 12, madde 13, madde 14, madde 15, madde 16, madde 17, madde 18, madde 19, madde 20) kazanımında ( $SO_{Deney}=43.38$ ,  $ST_{Deney}=1431.50$  ve  $SO_{Kontrol}=31.74$ ,  $ST_{Kontrol}=1269.50$ ) deney grubu öğrencilerinin sıra ortalamaları ve sıra toplamlarının kontrol grubu öğrencilerine göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Başka bir anlatımla, deney grubu öğrencileri kontrol grubu öğrencilerine göre başarı testi kazanımlarında son testte daha başarılı bir görünüm sergilemiş ve ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına etkisi olmuştur.

Araştırmanın yedinci alt problemi olan “Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri nelerdir?” sorusuna yönelik bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Deney grubundaki bazı öğrencilerin görüşleri şöyledir;

“Bugün ders şahane geçti. Umarım hep böyle devam eder.” (D.G.1)

“Bugün dersimiz çok güzel geçti. Çok iyi çalıştık çok güzel oynadık.” (D.G.2)

“Ders çok güzel geçti.” (D.G.3)

“Bugün çok güzel geçti. Amma Hasan’ı öğrendik.” (D.G.4)

“Bugün ders harika geçti.” (D.G.5)

“Ders iyi geçti. Teşekkürler.” (D.G.6)

“Bugün müzik çok güzeldi. Çok eğlendik.” (D.G.7)

“Güzel bir müzik dersindeydik. Güzel başladı ve güzel bitti. Konuşanlar olmasa çok daha güzel olacaktı.” (D.G.8)

“Bu ders çok güzeldi çünkü her şeyi öğrendim.” (D.G.9)

“Güzel geçti sözleri biraz zordu ama çok eğlendik.” (D.G.10)

“Mis gibi güzel bir dersti.” (D.G.11)

“Bence bu ders çok güzel geçti. Yeni bir şet öğrendim.” (D.G.12)

“Bu ders hoşuma gitti çünkü güzel bir ders oldu.” (D.G.13)

“Hoşuma gitti. Çok güzel bir ders oldu. Keşke daha fazla müzik dersimiz olsa.” (D.G.14)

“Hoşuma gitti çünkü ders eğlenceli.” (D.G.15)

“Bu ders çok güzeldi ve sevdim.” (D.G.16)

“Ders çok eğlenceliydi. Bana göre tekerleme zordu ama eğlenceliydi.” (D.G.17)

“İlk defa Kürtçe tekerleme derste işledik ve tekerleme çok güzeldi.” (D.G.18)

“Bugün derste Hedre Bedre’yi öğrendik müzik çok güzeldi ve Mehmet hocamız çok iyiydi. Dersimizi çok seviyorum çok eğlenceli. Teşekkürler Mehmet Hoca.” (D.G.19)

“Ders çok güzel geçti memnunum.” (D.G.20)

“Çok güzeldi çok eğlenceliydi. Çok sevdim.” (D.G.21)

“Çok güzel keyif aldık teşekkürler hocam.” (D.G.22)

“Çok güzeldi çok eğlendik hep yapalım bu dersi çok eğlendik.” (D.G.23)

Yapılan değerlendirmelere bakıldığında genel olarak ders sürecinin beğenildiği ve derse sevecek katılım sağladıklarına ilişkin görüşlerin yer aldığı görülmektedir. Öğrenciler tarafından her hafta farklı bir müzikli çocuk

oyunu veya tekerleme öğrenmenin ilgi ile karşılandığı görülmektedir. Deney grubu içerisinde eğitim öğretime geç başlayan ve yabancı uyruklu öğrencilerin de bulunduğu tespit edilmiştir. Bu öğrencilerin çoğunun da ders sürecini beğendiği ve dersi severek takip ettikleri gözlemlenmiştir.

## 6. SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın nitel boyutunu oluşturan görüşme yapılan kişilerden elde edilen veriler doğrultusunda yöreye özgü “Hecencele Bacencele, He Mav Haye, Hedre Bedre, Amma Hasan, Hırka Bırka, Rikuptu Fid Dip, Ka Ka La Tıka” adlı müzikli çocuk oyunu ve tekerlemeler belirlenmiş, söylenişine uygun olarak ritim kalıpları oluşturulmuştur. Ritim eğitiminde kullanılmak üzere belirlenen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritmik yapısı incelenmiş, oyun ve tekerlemelerin basit bir ritmik yapıya sahip olduğu bazıların 2/4 bazıların ise 4/4'lük olduğu görülmektedir. Parça içinde çoğunlukla 4'lük, 8'lik ve 16'lık notalar yer alsa da 2'lik ve noktalı notalara da rastlandığı, tartımsal açıdan oyun ve tekerlemelerin çoğunda “Van-İzmir-Karaman-Ankara-Gelibolu” kalıplarının kullanıldığı, zengin bir çeşitliliğin olduğu, melodik açıdan ise ses genişliğinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın nicel boyutunu oluşturan deneysel sürece bakıldığında ise deney grubu öğrencilerinin ön test ve son test puanları arasında ön teste göre son test lehine istatistiksel açıdan anlamlı bir farklılığın olduğu belirlenmiştir. Buna göre ritim eğitiminde Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelere yer verilmesinin deney grubu öğrencilerinin başarılarına olumlu yönde etkisi olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Deney grubundaki öğrencilerin Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitiminde kullanımına yönelik görüşleri incelendiğinde; genel olarak ders sürecinin beğenildiği, derse severek katılım sağladıkları, her hafta farklı bir müzikli çocuk oyunu veya tekerleme öğrenmenin ilgiyle karşılandığı tespit edilmiştir. Ayrıca deney grubu içerisinde eğitim öğretime geç başlayan ve yabancı uyruklu öğrencilerin bulunduğu bu öğrencilerin de çoğunun ders sürecini beğendiği ve dersi severek takip ettikleri gözlemlenmiştir. Mentiş'in (1999) tekerlemelerin ilkökul ve okul öncesi müzik eğitimindeki yeri ve önemini ele aldığı çalışmasında; tekerlemelerin çocuğun müziksel gelişiminin yanı sıra dil gelişimi, sosyal-duygusal gelişimi, bellek ve anımsama gelişimine katkı sağladığını belirtmiştir. Yine nota değerlerinin tekerlemelerle öğretilebileceği ve tekerlemelerin ses eğitiminde çocukların seslerini doğru bir şekilde kullanabilmelerini sağlamada önemli rolü olduğunu ifade etmektedir. Kılık (2001) müzikli oyunların çocuk gelişimine etkisini incelediği araştırmasında; oyun kavramı içinde yer alan, aynı zamanda müzik eğitiminin de bir parçası olan müzikli oyunların; çocukların bedensel, duygusal ve sosyal gelişimlerinin yanı sıra, kavram ve yaratıcılık gelişimlerine katkıda bulunduğunu bu nedenle de müzikli oyunların eğitimin bir parçası olarak kullanılabilirliği ifade etmektedir.

Akgül-Barış ve Ece (2015) kültürel değerlerin yeni nesillere aktarılmasında çocuğun kültürünü tanıyıp özümsemesinde, kendi kültürüne ait müzikal öğelerin ve tekerlemelerin önemini belirtmişlerdir. Tekerlemelerin, yapısal ve oluşumsal özellikleri gereği birçok kültürel değeri ve özelliği bünyesinde barındırması nedeniyle, ulusal değerlerimizin yaşatılmasında, Türk dilinin doğru kullanımında ve karşılıklı iletişimi gerektiren sokak oyunlarından uzaklaşan çocuklarımızın eğitimindeki yeri ve önemi vurgulanmıştır. Uçan (1997) müziğe bir kültür aktarması olarak da bakılabileceğini çocuğun kendi kültür ve geleneklerini müziği yoluyla tanıyıp, milli duygularının gelişeceğini müziğin bu yönüyle geçmişle gelecek arasında bir bağ kurarak kuşakları birbirine bağladığını belirtmektedir (s. 133).

Bu çalışmada Mardin Artuklu yöresine ait müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin ritim eğitimine etkisi ele alınmış olup araştırma aracılığıyla kültürel unsurlara ve ülkemizde her bölgenin, yörenin kültürel çeşitlilik ve zenginlik bakımından sahip olunan değerlerine dikkat çekilmek istenmiştir. Ritim eğitiminde yer verilen müzikli çocuk oyunları ve tekerlemelerin müzik öğretmenlerine fikir vermesi yönüyle farklı şehirlerimizde de çok çeşitli çalışmalar yapılabilir. Kültürel ve yöresel değerlerimizin müzik eğitimiyle ilişkilendirilmesi öğrenci başarısına katkı sağlamakla birlikte kültürel aktarımın gerçekleştirilmesi ve kültüre hizmet boyutlarıyla da eğitim öğretime değer katacak bir adım olarak düşünülmektedir.

Araştırmada elde edilen sonuçlar doğrultusunda geliştirilen öneriler şunlardır:

- ✓ Mardin Artuklu yöresine ait türküler olduğu gibi müzikli çocuk oyunları da melodik açıdan da ele alınıp derleme faaliyetlerinde bulunulabilir.
- ✓ Yöresel unsurları dikkate alan kültürümüz bünyesinde bulunan farklı dillere ait müziksel öğelere yönelik daha fazla alan araştırması yapılabilir.
- ✓ Müzik dersi içerisinde; yaşanan yöreye ait müzik unsurları (yöresel ezgiler, oyunlar, ninniler, tekerlemeler) diğer kazanımlara yönelik olarak da eğitim öğretimde kullanılabilir.
- ✓ Yapılacak alan araştırmalarında yöresel unsurların öğretilmesi ile yöresel unsurların ders etkinliklerinin etkisi üzerine çalışmalar daha fazla sayıda araştırmacı tarafından daha geniş bir örneklem grubu üzerinde uygulanabilir.

**KAYNAKÇA**

1. Akgül-Bariş, D., & Ece, A. S. (2015). Kültürel değerlerin aktarılmasında çocuk tekerlemeleri “tekerlemelerimizi biliyor muyuz”. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 29(13), 343-368. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/ded/issue/29167/312339>
2. Akpınar, G. (2010). *Başlangıç keman eğitiminde kullanılabilir okul şarkıları, türküler ve tekerlemeler* (Tez No. 308617) [Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
3. Aktaş-Arnas, Y. (2017). Oyun, öğrenme ve deneyimin birleşimi: Çocuk müzeleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 12(2), 17-30. <https://www.researchgate.net>
4. Budak, M. (2016). *Geleneksel çocuk oyunlarının oryantasyon ve ritim yeteneği üzerine etkisi* (Tez No. 462509) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
5. Erdal, K. (2019). Çocuk oyunlarında değerler eğitimi. *Uluslararası İnsan ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 53-59. <https://dergipark.org.tr>
6. Esen, M. A. (2008). Geleneksel çocuk oyunlarının eğitimsel değeri ve unutulmaya yüz tutmuş Ahıska oyunları. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(2), 357-367. <https://dergipark.org.tr>
7. Girmen, P. (2012). Eskişehir folklorunda çocuk oyunları ve bu oyunların yaşam becerisi kazandırmadaki rolü. *Milli Folklor*, 24(95), 263-273. <https://www.millifolklor.com>
8. Gökkaya, H. (2008). *Konuşma becerisinin sağaltılmasında tekerlemelerin kullanılması* (Tez No. 219023) [Yüksek lisans tezi, Abant İzzet Baysal Üniversitesi-Bolu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
9. Gökmen, İ. (2016). *Okul öncesi müzik eğitiminde şarkıların oyunlu-oyunsuz olarak öğretiminin karşılaştırılması* (Tez No. 436721) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
10. Gökşen, C. (2014). Oyunların çocukların gelişimine katkıları ve Gaziantep çocuk oyunları. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, (52), 229-259. <https://app.trdizin.gov.tr/makale/TWpFMU1EY3pNdz09/>
11. Gülce-Özkaya, P. (2012). *İlköğretim II. kademe öğrencilerinin sesli okuma becerilerine tekerleme eğitiminin etkisi* (Tez No. 497488) [Yüksek lisans tezi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi-Muğla]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
12. Kılık, T. (2001). *Müzikli oyunların çocuk gelişimine etkisi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. İstanbul Teknik Üniversitesi.
13. Koğa-Demirbacak, N. K. (2019). *Viyolonsel eğitiminin başlangıç aşamasında tekerlemelerin ve Türk çocuk şarkılarının kullanımına yönelik eğitimci görüşleri* (Tez No. 555353) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi-Denizli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
14. Korkmaz, O. (2019) *Oyun ve dans içerikli müzik eğitimi etkinliklerinin 9-10 yaş grubu çocukların özsaygı düzeylerine etkisi* (Tez No. 558489) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
15. Mak, M. (2017). *Müziğin çok kültürlü kodları: Mardin* (Tez No. 479287) [Doktora tezi, İstanbul Teknik Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
16. Mentiş, A. (1999). *Tekerlemelerin ilkokul ve okulöncesi müzik eğitimindeki yeri ve önemi üzerine bir çalışma* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi]. Selçuk Üniversitesi.
17. Onur, B., & Güney, N. (2004). *Türkiye’de çocuk oyunları: Araştırmalar*. Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi. <https://dspace.ankara.edu.tr>
18. Otacıoğlu, S. G. (2005). *Müzik öğretmenliği piyano eğitimi dersi için bir model* (Tez No. 187745) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
19. Özden-Gürbüz, D. (2016). Geleneksel çocuk oyunları ve eğitimsel işlevleri: Emirdağ örneği. *Turkish Studies*, 11(14), 529-564 <http://web.a.ebscohost.com>
20. Özer, A., Gürkan, C., & Ramazanoğlu, O. (2006). Oyunun çocuk gelişimi üzerine etkileri. *Doğu Anadolu Bölgesi Araştırmaları*. 5(6), 67-79.

21. Savaş, E., & Gülüm, K. (2014). Geleneksel oyunlarla öğretim yöntemi uygulamasının başarı ve kalıcılık üzerine etkisi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 183-202. <https://dergipark.org.tr/en/pub/trakyasobed/issue/30214/326155>
22. Sinagatullin, M. I. (2003). *Constructing multicultural education in a diverse society*. Scarecrow, USA.
23. Şentürk, H. (2008). *Ana dil (Türkçe) öğretiminde tekerlemelerin kullanılması* (Tez No. 226660) [Yüksek lisans tezi, Zonguldak Karaelmas Üniversitesi-Zonguldak]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
24. Toker, S., Sevinç, S., & Önder-Yiğit, V. (2018). Tekerlemelerin ses eğitiminde artikülasyona etkisi. *Uluslararası Medeniyet Çalışmaları Dergisi*, 3(1), 321-336 <https://dergipark.org.tr/en/pub/inciss/issue/57390/813294>
25. Tören, A. (2011). *Erzincan'dan derlenen çocuk oyunlarının çocuk eğitimindeki yeri* (Tez No. 294119) [Yüksek lisans tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi-Erzincan]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
26. Uçan, A. (1997). *Müzik eğitimi: Temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar*. Müzik Ansiklopedisi.
27. Ukay, E. G. (2020). *Okul öncesi eğitiminde tekerleme ve sayımacaların kullanımının incelenmesi* (Tez No. 628862) [Yüksek lisans tezi, Uşak Üniversitesi-Uşak]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
28. Yılmaz-Alkan, Z. (2019). *İlkokul dördüncü sınıf öğrencilerinin akıcı okuma becerilerini geliştirmede tekerlemelerin etkisi* (Tez No. 546579) [Yüksek lisans tezi, Ordu Üniversitesi-Ordu]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.